

Érték, ár és volumenindex

index: két lényeges/fiktív aggregátum hányadosa

hogyan változott az aggregátum/mennyire különbözik a kettő?

q: mennyiség

p: egységár

$v = qp$ érték

0 bázis időszak

1 tárgyidőszak

i: egyedi index

I: index

árindexek

egy termékre \rightarrow egyedi:

$$i_p = \frac{p_1}{p_0}$$

egyedi árindexek súlyozatlan átlaga: ezek számtani/mértani átlagát számolták

vagy:

$$I_p = \frac{\sum p_1 i}{\sum p_0 i}$$

súlyozott: hogyan változott volna az érték, ha csak az árak változtak

legfontosabb árindex formulák

- Laspeyres (bázisidőszaki súlyozású árindex):

$$I_p^0 = \frac{\sum q_0 p_1}{\sum q_0 p_0} = \frac{\sum q_0 p_0 i_p}{\sum q_0 p_0} = \frac{\sum q_0 p_1}{\sum q_0 p_0}$$

itt a számtantit használják: valós értékeket használnak, nem kell a súlyokat külön képezni

- Paasche (tárgyidőszaki súlyozású)

$$I_p^1 = \frac{\sum q_1 p_1}{\sum q_1 p_0} = \frac{\sum q_1 p_1}{\sum q_1 p_1 i_p}$$

itt a harmónikusot használják

- Fischer árindex:

$$I_p^F = \sqrt{I_p^0 I_p^1}$$

Volumenindex

egy termékre \rightarrow egyedi volumenindex

$$i_q = \frac{q_1}{q_0}$$

- Laspeyres volumenindex

$$I_q^0 = \frac{\sum q_1 p_0}{\sum q_0 p_0}$$

Értékindex

egy termékre: egyedi értékindex: $i_v = \frac{v_{1i}}{v_{0i}}$

paasche
laspeyres

$$\frac{I_p^1}{I_p^0} = \frac{I_q^1}{I_p^0} = 1 + V_{ip} V_{iq} r(iqip)$$

ellentétes súlyozású árindexcek szorzata adja az értékindexet..

Fischer már előtte keresztetete... Fischer csinált sok tényezőpróbát már előzőleg

- aggregátumok különbségeinek összefüggése
5millió ft értékváltozásból hány milla a volumen és mennyi az árváltozás
 $K_v = \sum q_1 p_1 - \sum q_0 p_0$

két összegből jön össze a dolog

- indexek és absz számok közti összefüggés
áruházlánc, egyik időszakról másikra áremelés
készletátárazás... $\sum q_0 p_0 i \dots$
Laspeyres-el kell
deflálni Paaschéval... $\sum v_1 I_p^1$

Árollók

- **külker (cserearány)-index** (terms of trade):

$$I_{CS} = \frac{I_p^X}{I_p^M}$$

egységnyi export vásárlóerejének változása

- **agráröllő**

$$\frac{\text{mg termékek termelői árindexe}}{\text{mg termelésben felhasznált termékek árindexe}}$$

elég hektikusan változik

Rész és főindex

indexek meghatározása

Fogyasztói árindex:

a nemzeti fogyasztói árindex; illetve a **harmonizált fogyasztói árindex**

hazai CPI számítás (consumer price index)

tartalma a lekosság által fogyasztási célra vásárolt termékek átl. árváltozása

árindexhez kellene árak... meg súlyok...

egy reprezentánsra havi 30-150 ármegegfigyelés... aztán átlagolják... a ténylege sfogyasztási cikkek-ből számolják a reprezentánst... lesz belőle **egyedi árindex**... ezeket **fogyasztási csoportokra** bontják... munka és költségigényes dolog... olyan módszertana van, amitől nem lehet eltérni... '90-ben újították meg utoljára... Angliában egyszer 3 tizedet tévedtek... rájöttek később, de vállalták... polgári perek sorát zúdították volna magukra...

fogyasztói árindexet minden hónapban kiszámolják (KSH honlap \Rightarrow gyorsjelentések.... előző évi index a statdatnál lesz...)

minden hónap 11-én kell nyilvánosságra hozni, ha hétfőre esik, akkor keddre, ha ünnepnap, akkor következő nap...

Harmonizált fogyasztói árindex

eurostattal együtt számolják... két fontos eltérés

- figyelembe veszik itt a külföldiek hazai fogyasztását is
- nem tartalmazza az inputált lakbért (a hazai igen)

a kettő között tizednyi különbségek vannak...

számítanak korcsoportra, családmmodellre, javak szerinti bontásra... stb...

16 és 20 között -agyakorlaton házidogát be kell adni...

50 megfigyelésnek kell lenni egy ismérv szerint, idősor nem lehet...

mindenki maga készítse-adja be...

legyen cím, forrásmegjelölés, adatok..

kb. oylanra, mint a honlapon..

hisztogramkészítés, móduszbecslés...

május 14-én van előadás

előadáslapok a honlapon... ma az 5... 6-7-8. a honlapon van...